

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Ģimenes Lietas Un Mantojums](#) > [Uzturlīdzekļi Ģimenes Locekļiem](#) > Romania

Uzturlīdzekļi ģimenes locekļiem

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Rumānija

1 Kā praktikoje reiškia sąvokos „išlaikymas“ ir „išlaikymo pareiga“? Kokie asmenys turi mokėti išlaikymo išmoką kitam asmeniui?

Juridiskais pienākums nodrošināt uzturlīdzekļus ir tiesību aktos paredzēta prasība personai piešķirt citai personai vajadzīgos iztikas līdzekļus, tostarp tos, kas vajadzīgi tās garīgo vajadzību apmierināšanai, un, ja kādam no vecākiem ir pienākums uzturēt nepilngadīgus bērnus, — līdzekļus, kas vajadzīgi to audzināšanai, izglītībai un profesionālajai apmācībai.

Uzturēšanas saistības ir spēkā starp laulātajiem, tiešajiem radniekiem, brāļiem un māsām, kā arī starp citām personām, kuras ir īpaši definētas tiesību aktos (Rumānijas Civilkodeksa 516. pants).

Uzturēšanas saistības pastāv starp bijušiem laulātajiem (Civilkodeksa 398. pants). Tās nevajadzētu jaukt ar kompensācijas atlīdzību vai kaitējuma atlīdzināšanu.

Laulātajam, kurš ir piedalījies otra laulātā bērna uzturēšanā, ir pienākums nodrošināt šim bērnam uzturlīdzekļus līdz šā bērna pilngadības sasniegšanai, taču tikai tādā gadījumā, ja bērna bioloģiskie vecāki ir miruši, bezvēsts prombūtnē vai trūcīgi (Civilkodeksa 517. panta 1. punkts). Savukārt bērnam var būt saistības nodrošināt uzturlīdzekļus personai, kura nodrošināja viņam vai viņai šādus uzturlīdzekļus desmit gadus (Civilkodeksa 517. panta 2. punkts).

Tās personas mantiniekiem, kurai bija pienākums uzturēt nepilngadīgo vai kura nodrošināja uzturlīdzekļus, lai gan tai nebija juridiska pienākuma to darīt, ir pienākums arī turpmāk nodrošināt uzturlīdzekļus atkarībā no mantotā īpašuma vērtības, ja nepilngadīgās personas vecāki ir miruši, bezvēsts prombūtnē vai trūcīgi, taču tikai līdz brīdim, kad minētā persona kļūst pilngadīga.

2 Iki kokio amžiaus vaikas gali gauti išlaikymą? Ar skiriasi nuostatos dėl nepilnamečių ir suaugusiųjų išlaikymo?

Uzturēšanas saistības starp vecākiem un bērniem reglamentē Civilkodeksa 499. un 525. pants. Nepilngadīgus bērnus, kas pieprasa uzturlīdzekļus no saviem vecākiem, uzskata par trūcīgiem, ja viņi nespēj paši sevi nodrošināt ar savu darbu pat tad, ja viņiem pieder aktīvi. Taču, ja vecāki nespēj nodrošināt uzturlīdzekļus, neapdraudot savu iztiku, ģimenes lietu tiesa var piekrist tam, ka uzturlīdzekļi tiek nodrošināti, pārdodot bērna aktīvus, izņemot tīri pirmās nepieciešamības mantu.

Vecākiem ir pienākums uzturēt bērnu, kas ir kļuvis pilngadīgs (18 gadus vecs), bet vēl turpina mācības, līdz šo mācību pabeigšanai, taču ne ilgāk kā līdz bērna 26 gadu vecumam.

3 Ar tam, kad asmeniui būtų skirtas išlaikymas, jis turi kreiptis į

kompetentingā valdžios institucijā ar teisma? Kokius svarbiausius dalykus reikētų žinoti apie šią procedūrą?

Prasītājam kreditoram sava prasība jāadresē tiesai, kuras jurisdikcijā ir viņa vai viņas, vai atbildētāja parādnieka pastāvīgā dzīvesvieta. Pieteikumu, ar ko pieprasa uzturlīdzekļus, var iesniegt atsevišķi vai kopā saistībā ar laulības šķiršanas prasību, paternitātes prasību, aizgādības tiesību īstenošanas prasību attiecībā uz nepilngadīgu bērnu vai prasību noteikt nepilngadīgā pastāvīgo dzīvesvietu. Tiesas priekšsēdētājs ar rīkojumu var piemērot pagaidu pasākumus, kas ir spēkā tikai līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par pamattiesvedību. Tiesvedība pirmajā instancē ietver vairākus posmus. Rakstveida posmā iesniedz prasību, aizstāvību un pretprasību; var veikt piesardzības pasākumus, piemēram, piemērojot mantas konfiskāciju vai arestu; puses tiek oficiāli uzaicinātas uz tiesu, un tām tiek nosūtīti procesuālie dokumenti. Mutvārdu posmā notiek tiesas sēde, kuras laikā var izvirzīt procesuālus iebildumus un iesniegt pierādījumus. Nākamais ir apspriežu posms un tiesas lēmuma pasludināšana.

Ja laulības šķiršana notiek uz abpusējas vienošanās pamata, ko var apliecināt notārs, laulātie var vienoties par visām laulības šķiršanas blakuslietām, tostarp noteikt katra vecāka ieguldījumu bērna audzināšanas, izglītības, studiju un profesionālās apmācības izmaksu segšanā.

4 Ar prašymą galima pateikti giminaičio (jei taip, koks glaudus turi būti giminystės ryšys) arba vaiko vardu?

Būtībā puses, kas ir iesaistītas uzturlīdzekļu pabalsta tiesvedībās, var tikt pārstāvētas. Taču, ja pieteikums uzturlīdzekļu saņemšanai ir iesniegts saistībā ar laulības šķiršanas procesu, laulātie var iesniegt laulības šķiršanas pieteikumu ar pārstāvja starpniecību tikai noteiktos gadījumos, kas ir īpaši paredzēti Civilprocesa kodeksa 920. pantā.

Ja tiek iesniegts atsevišķs pieteikums par uzturlīdzekļu pabalsta noteikšanu, palielināšanu vai samazināšanu, puses var pārstāvēt advokāts vai cits pārstāvis vispārpieņemtā veidā; ja pārstāvis nav advokāts, viņš nevar sniegt galīgos mutiskos paskaidrojumus lietas izskatīšanā tiesā. Nepilngadīgo pārstāv viņa vai viņas likumīgais pārstāvis (vecāks vai — izņēmuma kārtā — cita persona ar aizgādības tiesībām). Pieteikumu saistībā ar pilngadību sasniegušu bērnu iesniedz bērns pats savā vārdā.

5 Jei asmuo ketina pareikšti ieškinį, kaip jam sužinoti, kuris teismas yra kompetentingas?

Tiesu, kurai ir teritoriāla jurisdikcija (attiecībā uz atbildētāja parādnieka vai prasītāja kreditora dzīvesvietu), var noteikt, izmantojot Rumānijas tiesu atlantu, kas ir publicēts Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē:
<https://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>.

6 Ar ieškovas, pareikšdamas ieškinį teisme, turi veikti per tarpininką (pvz., advokatą, centrinę ar vietos instituciją ir pan.)? Jeigu ne, kokios yra procedūros?

Nē, jo pieteikuma iesniedzējam nav obligāti jāizmanto advokāts kā pārstāvis vai palīgs.

7 Ar už ieškinio pareiškimą teisme mokami mokesčiai? Jei taip, kokio maždaug dydžio? Jeigu ieškovo finansiniai ištekliai nepakankami, ar jis gali gauti teisinę pagalbą bylinėjimosi išlaidoms padengti?

Saskaņā ar 15.e pantu Valdības ārkārtas rīkojumā Nr. 80/2013 par tiesu zīmognodevām uzturlīdzekļu pabalsta noteikšanas vai grozīšanas pieteikumam piemēro 20 RON nodevu. Advokāta izmantošana nav obligāta. Ja attiecīgajai pusei nav pietiekamu ienākumu, tā var lūgt juridisko palīdzību advokāta honorāra vai citu procesa izmaksu segšanai.

8 Kokių rūšių išlaikymą teismas dažniausiai priteisia? Kaip apskaičiuojama išlaikymo suma? Ar pasikeitus materialinei ar šeiminei padėčiai teismo sprendimas gali būti peržiūrėtas? Jei taip, kokia tvarka tai daroma (pvz., pagal automatinio indeksavimo sistemą)?

Uzturlīdzekļus piešķir atbilstīgi pieteikuma iesniedzēja vajadzībām un pabalsta maksātāja līdzekļiem. Uzturlīdzekļus principā sniedz natūrā, lai nodrošinātu nepieciešamos iztikas līdzekļus. Tomēr vairumā gadījumu tiesas praksē nosaka uzturlīdzekļus maksāt skaidrā naudā vai nu kā fiksētu summu, vai kā procentuālo daļu no parādnieka ikmēneša ienākumiem. (Civillkodeksa 530. pants). Saskaņā ar likumu uzturlīdzekļus, kas izteikti kā fiksēta summa, reizi ceturksnī koriģē atbilstīgi inflācijai.

Ja uzturlīdzekļi jāmaksā vienam no vecākiem, tos var noteikt vienas ceturtdaļas apmērā no šī vecāka ikmēneša neto ienākumiem par vienu bērnu, vienas trešdaļas apmērā par diviem bērniem un puses apmērā par trim vai vairākiem bērniem. Saskaņā ar likumu bērniem izmaksājamā uzturlīdzekļu summa kopā ar citām personām izmaksājamiem uzturlīdzekļiem nedrīkst pārsniegt par uzturlīdzekļu nodrošināšanu atbildīgās personas ikmēneša neto ienākumus (Civillkodeksa 529. pants).

Mainoties uzturēšanas pabalsta maksātāja ienākumiem vai pabalsta saņēmēja vajadzībām, ģimenes lietu tiesa jaunā tiesvedībā var pēc nepieciešamības palielināt vai samazināt uzturēšanas pabalstu vai pieprasīt tā izmaksas pārtraukšanu (Civillkodeksa 531. pants).

9 Kaip ir kam mokamas išlaikymas?

Uzturēšanas saistības izpilda natūrā, lai nodrošinātu nepieciešamos iztikas līdzekļus un attiecīgos gadījumos segtu audzināšanas, mācību, profesionālās apmācības vai studiju izmaksa (Civillkodeksa 530. pants). Ja uzturēšanas saistības netiek pildītas brīvprātīgi natūrā, ģimenes lietu tiesa piespiež tās pildīt uzturlīdzekļu pabalsta veidā, kas izmaksājams skaidrā naudā. Uzturlīdzekļu pabalstu var noteikt vai nu kā fiksētu summu, vai kā procentuālo daļu no tās personas ikmēneša neto ienākumiem, kurai ir pienākums nodrošināt uzturlīdzekļus.

Uzturlīdzekļu pabalstu izmaksā, veicot regulārus maksājumus datumā, par kuru puses vienojas, vai gadījumā, kad šāda vienošanās nav panākta, tiesas nolēmumā noteiktajā datumā. Puses var vienoties, vai pamatotu iemeslu gadījumā ģimenes lietu tiesa var nolemt, ka uzturlīdzekļu pabalsts ir jāizmaksā avansā kā vienreizējs maksājums, kas personai, kurai ir tiesības uz uzturēšanu, sedz uzturēšanas vajadzības, par ilgāku laikposmu vai visā periodā, kad parādniekam jāveic uzturlīdzekļu maksājumi, ja viņam ir šo saistību izpildei nepieciešamie līdzekļi (Civillkodeksa 533. pants).

Nepilngadīgajam noteikto uzturēšanas pabalstu izmaksā viņa likumīgajam pārstāvim.

10 Jei atitinkamas asmuo (skolininkas) nemoka geranoriškai, kokiomis priemonėmis galima priversti jį mokėti?

Tā kā vairumā gadījumu uzturlīdzekļu pabalstu nosaka skaidrā naudā, visbiežāk izmantotais nolēmuma izpildes veids ir ieņēmumu (ikmēneša ienākumu) ieturēšana. Parādnieka kustamā un nekustamā īpašuma piespiedu pārdošana ir retāk izmantots nolēmuma izpildes veids.

11 Trumpai aprašykite priverstinio išieškojimo apribojimus, visų pirma skolininkų apsaugos nuostatas ir jūsų šalies vykdymo užtikrinimo sistemoje taikomus kitus apribojimus ar senaties terminus.

Attiecībā uz uzturlīdzekļu piedziņu Civilprocesa kodeksa 728. pants paredz, ka izpildi var vērst uz ne vairāk kā pusi no uzturlīdzekļu parādnieka regulārajiem ikmēneša neto ienākumiem, lai atgūtu uzturlīdzekļu parāda summas. Ja tiek piemērotas vairākas piedziņas procedūras par vienu un to pašu summu, faktiski piedzenamā summa nedrīkst pārsniegt pusi no parādnieka ikmēneša neto ienākumiem neatkarīgi no prasījumu būtības.

Ja kreditors vienlaikus iesniedz pieteikumus par vairāku tādu kustamo vai nekustamo aktīvu apķīlāšanu, kuru vērtība nepārprotami pārsniedz maksājamo prasījuma summu, izpildes tiesa var ierobežot izpildi, attiecinot to tikai uz konkrētiem aktīviem (Civilprocesa kodeksa 701. pants).

Piespiedu piedziņu izbeidz, piemēram, ja izpildes rīkojumā norādītās saistības ir pilnībā izpildītas un ir segtas maksas par izpildi; ja izpildi nav iespējams veikt vai turpināt nepietiekamu realizējamo aktīvu dēļ vai tāpēc, ka šādu aktīvu realizēšana nav iespējama; un ja izpildes procedūra tikusi anulēta (Civilprocesa kodeksa 702. pants).

Tiesībām uz sprieduma izpildi piemēro trīs gadu periodu. Pārsūdzību par piespiedu piedziņu var iesniegt izpildes tiesā. Kompetentā tiesa var atlikt izpildi, līdz tiek pieņemts lēmums par pārsūdzību (Civilprocesa kodeksa 719. pants un turpmākie panti).

Ja izpildes rīkojums vai pati piespiedu izpilde ir anulēta, attiecīgajai pusei ir tiesības atsaukt izpildi, lai atjaunotu stāvokli, kas pastāvēja pirms izpildes (Civilprocesa kodeksa 723. pants un turpmākie panti).

12 Ar yra organizacija ar valdžios institucija, galinti padėti išieškoti išlaikymą?

Neattiecas.

13 Ar organizacijos (valstybės ar privačios) gali anksčiau sumokėti visą ar dalį išlaikymo už skolininką?

Neattiecas.

14 Jeigu ieškovas yra šioje valstybėje narėje, o skolininko gyvenamoji vieta – kitoje šalyje:

14.1 Ar kuri nors šios šalies valdžios institucija ar privati organizacija gali suteikti ieškovui pagalbą?

Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 4/2009, Hāgas 2007. gada konvenciju vai Ņujorkas 1956. gada konvenciju pieteikuma iesniedzējs var iesniegt savu pieteikumu par uzturlīdzekļu piešķiršanu Rumānijas Tieslietu ministrijā, ja parādnieks dzīvo ES dalībvalstī, kas ir Hāgas 2007. gada konvencijas vai Ņujorkas 1956. gada konvencijas līgumslēdzēja valsts.

14.2 Jei taip, kaip su šia valdžios institucija ar privačia organizacija susisiekti?

Rumānijas Tieslietu ministrija

Strada Apolodor 17, 5. sektors, Bukarestē 050741

Starptautisko tiesību un tiesiskās sadarbības direktorāts (*Directia Drept Internationāl și Cooperare Judiciară*)

Fakss +40372041079 vai +40372041084; e-pasts: ddit@just.ro

15 Jeigu skolininkas yra šioje valstybėje narėje, o ieškovas – kitoje:

15.1 Ar kuri nors šios šalies valdžios institucija ar privati organizacija gali suteikti ieškovui pagalbą?

Nē. Pieteikuma iesniedzējam jāsazinās ar savas valsts nosūtītāju centrālo iestādi, kas iecelta, pamatojoties uz Padomes Regulu (EK) Nr. 4/2009, Hāgas 2007. gada konvenciju vai Ņujorkas 1956. gada konvenciju.

Parādnieka valsts nosūtītāja centrālā iestāde pēc tam var sazināties ar Rumānijas saņēmēju centrālo iestādi:

- ar Rumānijas Tieslietu ministriju attiecībā uz pieteikumiem, kas iesniegti atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 4/2009

- un Hāgas 2007. gada konvencijai, vai
- ar Bukarestes Advokātu kolēģiju (*Baroul București*) attiecībā uz pieteikumiem, kas iesniegti atbilstīgi Ņujorkas 1956. gada konvencijai.

Pēc tam pieteikumu iesniedz kompetentajā tiesā.

Ārzemēs esošs parādnieks pieteikumu var personīgi vai ar advokāta starpniecību adresēt tieši Rumānijas tiesai, kuras jurisdikcijā ir atbildētāja vai parādnieka pastāvīgā dzīvesvieta.

15.2 Jei taip, kaip su šia valdžios institucija ar privačia organizacija susisiekti ir kokią paramą galima gauti?

Ārzemēs esošs pieteikuma iesniedzējs pieteikumu var personīgi vai ar advokāta starpniecību adresēt tieši Rumānijas tiesai, kuras jurisdikcijā ir atbildētāja vai parādnieka dzīvesvieta. Kompetentās Rumānijas tiesas kontaktinformāciju var atrast tiesu portālā <https://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx> pēc vietas, kurā atrodas atbildētāja vai parādnieka dzīvesvieta.

16 Ar šioje valstybėje narėje taikomas 2007 m. Hagos protokolas?

Jā. Saskaņā ar Rumānijas Civill kodeksa 2612. pantu uzturēšanas saistībām piemērojamos tiesību aktus nosaka atbilstīgi Eiropas Savienības tiesību aktiem, proti, atbilstīgi Hāgas 2007. gada 23. novembra Protokolam par uzturēšanas saistībām piemērojamiem tiesību aktiem.

17 Jei 2007 m. Hagos protokolas šioje valstybėje narėje netaikomas, kaip, vadovaujantis joje taikomomis tarptautinēs privatinēs teisēs nuostatomis, nustatoma ieškiniui dėl išlaikymo taikytina teisė? Kokios tai tarptautinēs privatinēs teisēs nuostatos?

Neattiecas.

18 Kaip, vadovaujantis Išlaikymo reglamento V skyriaus struktūra, reglamentuojama teisė kreiptis į teismą dėl tarpvalstybinēs bylos ES mastu?

Saskaņā ar Likumu Nr. 36/2012 par konkrētiem pasākumiem, kas nepieciešami, lai piemērotu konkrētas Eiropas Savienības Padomes regulas un lēmumus, kā arī starptautisko privāttiesību aktu instrumentus uzturēšanas saistību jomā, saņemot pieteikumu par uzturēšanas saistībām vai noteiktiem pasākumiem, Tieslietu ministrija nosūta to kompetentajai iestādei vai organizācijai, kuras rīcībā ir personas dati, kompetentajai vietējai advokātu kolēģijai, Tiesībaizsardzības ierēdņu palātai vai — attiecīgā gadījumā — kompetentajai tiesai.

Ja pieteikums ir iesniegts ar centrālās iestādes starpniecību, saskaņā ar regulas 46. pantā paredzētajiem noteikumiem bezmaksas juridisko palīdzību pilnā apmērā var sniegt prasītājiem uzturēšanas saistību lietā, ja viņi vēl nav sasnieguši 18 gadu vecumu vai turpina studijas, taču nav vecāki par 21 gadu, un prasītājiem uzturēšanas saistību lietās, ja tās ir neaizsargātas personas.

Tieslietu ministrija nosūta no ārvalstīm saņemtos pieteikumus tieši kompetentajai vietējai advokātu kolēģijai. Advokātu kolēģijas vecākais steidzami izdod saistošu *ex officio* lēmumu par advokāta iecelšanu. Ieceltais advokāts iesniedz pieteikumu juridiskās palīdzības piešķiršanai, kas ietver tiesu izpildītāja atlīdzības maksājumu.

Pēc tam, kad ir saņemts izpildes rīkojums, ieceltais advokāts lūdz tiesai piešķirt juridisko palīdzību tiesu izpildītāja atlīdzības maksājuma veidā. Advokāts iesniedz lūgumu par piedziņu, izpildes rīkojumu un advokātu kolēģijas vecākā lēmumu kompetentajam vietējam tiesu izpildītājam.

19 Kokiomis priemonėmis šioje valstybėje narėje užtikrinama, kad būtų vykdoma Išlaikymo reglamento 51 straipsnyje nurodyta veikla?

Rumānija ir pieņēmusi *Likumu Nr. 36/2012 par konkrētiem pasākumiem, kas nepieciešami, lai piemērotu konkrētas Eiropas Savienības Padomes regulas un lēmumus, kā arī starptautisko privāttiesību aktu instrumentus uzturēšanas saistību jomā.*

Tieslietu ministrija ir iecelta par Rumānijas nosūtītāju centrālo iestādi, kas nosūta regulas 53. un 56. pantā paredzētos pieteikumus. Kad no kreditora vai parādnieka ir saņemti nepieciešamie apliecinājošie dokumenti, Tieslietu ministrija aizpilda pieteikuma A daļu un var palīdzēt kreditoram vai parādniekam aizpildīt tā B daļu.

Tieslietu ministrija ir pieprasījuma saņēmēja centrālā iestāde, kas norīkota saņemt pieteikumus par īpašiem pasākumiem un par uzturlīdzekļiem. Pēc pieteikumu saņemšanas tā nosūta tos izskatīšanai kompetentajai iestādei vai organizācijai, kuras rīcībā ir personas dati, kompetentajai vietējai advokātu kolēģijai, Tiesībaizsardzības ierēdņu palātai vai — attiecīgā gadījumā — kompetentajai tiesai.

Šī lapa ir daļa no tīmekļvietnes [Tava Eiropa](#).

Mēs labprāt uzzinātu jūsu [atsauksmes](#) par sniegtās informācijas lietderību.

Lapa atjaunināta: 16/08/2023

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.